

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.
zastoupený advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2024, č. j.: X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2024, č. j.: X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 3 146 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2024, č. j.: X, jímž byly jako nepřípustné zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 7. 2024, č. j.: X. Prvostupňovým rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí žalované ze dne 17. 4. 2024, č. j.: X, tím způsobem, že podle čl. II bodu 1 zákona č. 28/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti

komunismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 28/2004 Sb.“), se od 1. 3. 2024 zvyšuje procentní míra starobního důchodu žalobce na 16 235 Kč měsíčně. Starobní důchod činí 20 635 Kč měsíčně, příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. je roven 748 Kč měsíčně, a tudíž bude žalobce pobírat celkem 21 383 Kč měsíčně.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaná nesprávně vyhodnotila jeho námitky proti prvostupňovému rozhodnutí jakožto směřující pouze proti odůvodnění. Žalobce však napadl jeho nepřezkoumatelnost, když nelze prověřit správnost výrokové části. Není vůbec objasněno, jakými matematickými postupy či jakou metodikou se žalovaná dopracovala k částce 16 235 Kč.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná se k žalobě vyjádřila, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovila s žalobou nesouhlas. Z ust. § 8 zákona č. 262/2011 Sb. vyplývá, že základem pro stanovení výše procentní výměry důchodu náležejícího osobám v odst. 1 a 2 je procentní výměra průměrného starobního důchodu zjištěná pro účely zvýšení důchodů od ledna 2024. Vzhledem k ust. § 67 odst. 3 a 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se průměrný starobní důchod zjišťuje podle průměrné výše starobních důchodů v červnu 2023 a tato činila 16 235 Kč. Rozhodný statistický údaj, tj. výši průměrného starobního důchodu, relevantní pro účely valorizace, vypočítává Ministerstvo práce a sociálních věcí při přípravě valorizačního nařízení vlády podle statistik žalované, která nedisponuje podrobnějšími parametry tohoto výpočtu. Částka 16 235 Kč coby veřejně přístupný statistický údaj je uvedena jako rozhodná i v důvodové zprávě k zákonu č. 28/2004 Sb. V napadeném rozhodnutí jsou detailně uvedena všechna zákonná ustanovení, z nichž žalovaná vycházela při určení částky včetně specifikace, že základem pro stanovení výše procentní výměry důchodu náležejícího účastníkům odboje je procentní výměra průměrného starobního důchodu zjištěná pro účely zvýšení důchodů od ledna 2024. Žalobu navrhla žalovaná zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního (dávkového) spisu bylo zjištěno, že prvoinstančním rozhodnutím ze dne 11. 7. 2024, č. j.: X, byla žalobci podle čl. II bodu 1 zákona č. 28/2024 Sb. ode dne 1. 3. 2024 zvýšena procentní míra starobního důchodu na 16 235 Kč měsíčně.
6. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal žalobce námitky směřující na absenci vysvětlení, jakými matematickými postupy či jakou metodikou byla zjištěna procentní výměra průměrného starobního důchodu, v čemž spatřoval nepřezkoumatelnost.
7. Dne 12. 9. 2024 vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

8. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.
10. Podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), *není-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.*
11. Podle ust. § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), *opožděné nebo nepřipustné odvolání odvolací správní orgán zamítne. Jestliže rozhodnutí již nabylo právní moci, následně zkoumá, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Shledá-li předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, posuzuje se opožděné nebo nepřipustné odvolání jako podnět k přezkumnému řízení nebo žádost o obnovu řízení nebo žádost o vydání nového rozhodnutí.*
12. Soud předně uvádí, že přezkum rozhodnutí, jímž bylo odvolání zamítnuto jako nepřipustné (§ 92 odst. 1 s.ř., zde se jedná o aplikaci prostřednictvím § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb.) je omezené, a to právě na otázku po přípustnosti odvolání, tj. zda měl být proveden odvolací přezkum; soud se naopak nezaměřuje na věcné řešení otázek, jimiž se zabýval správní orgán I. stupně. K přezkumu opožděného odvolání soudem, jenž má zjevně stejný režim jako přezkum nepřipustného odvolání, Nejvyšší správní soud v právní větě k rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j.: 8 As 51/2006 – 112, uvedl: *„Soud je při přezkumu rozhodnutí vydaného podle § 60 správního řádu z roku 1967 oprávněn přezkoumávat pouze to, zda se jednalo o opožděné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu.“* Přestože citované ustanovení bylo již zrušeno, obsahuje ust. § 92 s.ř. téměř shodnou úpravu. Uvedený závěr je proto plně použitelný i v nyní projednávané věci. Tuto skutečnost ostatně potvrzuje i pozdější judikatura Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 27. 5. 2010, č. j. 5 As 41/2009-91, je konstatováno: *„Rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřipustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřipustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřipustného odvolání současně potvrzováno. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je tedy soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu.“* (shodně např.

rozsudek NSS ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. 10 As 149/2015, nebo rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2016, č. j. 2 As 255/2015-36).

13. Soud se proto zaměřil na otázku, zda byly důvody pro zamítnutí námitek pro nepřípustnost (§ 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. ve spojení s § 92 odst. 1 s.ř.) a shledal, že tomu tak není. Námitky měly být shledány přípustnými a prvostupňové rozhodnutí mělo být přezkoumáno meritorně. Označení námitek jako nepřípustných tak představuje závažnou procesní vadu, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.).
14. Žalovaná shledala nepřípustnost v charakteru námitek coby směřujících toliko proti odůvodnění. Soud se ale s daným posouzením neztotožnil. Podle ust. § 88 odst. 4 poslední věty zákona č. 582/1991 Sb. přezkoumává orgán sociálního zabezpečení rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu, podanými námitkami pak není vázán. Pro námitkové řízení je tudíž stanoven plný apelační princip, a to natolik široký, že vylučuje jinak v právním řádu běžný zákaz reformace in peius (vizte § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. s odkazem na § 90 odst. 3 s.ř.). Žalovaná by tudíž byla alespoň v obecnosti povinna meritorně přezkoumat prvostupňové rozhodnutí i na základě blanketních námitek (nedoplněných ani přes výzvu), tím spíše měla provést přezkum po podání námitek, jež některé důvody obsahují (byť měly dle názoru žalované směřovat výlučně do odůvodnění).
15. Zároveň se soud neztotožnil ani s názorem, že námitky směřovaly toliko do odůvodnění. Žalobce sice výslovně neuvedl, jak mělo znít správné řešení výroku, avšak rozhodnutí jako celek měl za nepřezkoumatelné (a sdělil konkrétní aspekt, v němž danou vadu spatřuje), zároveň v případě přiznání konkrétní částky ve výroku si lze vždy teoreticky představit i příznivější rozhodnutí. Bylo tudíž zjevné, že žalobce se neztotožnil s výrokem prvostupňového rozhodnutí; vnímání podaných námitek coby směřujících jen co do odůvodnění je třeba hodnotit jako přehnaně formalistické.
16. Nad rámec přezkumu přípustnosti podaných námitek se soud v rámci efektivity stručně vyjádří i k tvrzené nepřezkoumatelnosti z důvodu neuvedení způsobu, jak žalovaná došla ke konkrétní výši procentní výměry důchodu. Pokud by napadené rozhodnutí bylo meritorní, skutečně by mělo ke konkrétní námitce sdělit, jakým způsobem žalovaná k výši průměrného starobního důchodu došla (ať už jej vypočítala sama či převzala z nějakého konkrétního vnějšího zdroje (dokumentu); a měla by daný zdroj sdělit), zvláště když žalobce v průběhu řízení naznačil, že se uvedené číslo liší od oficiálních statistik o průměrném důchodu zveřejněných Českým statistickým úřadem (podání žalobcova zástupce ze dne 8. 6. 2024, 21. 4. 2024 a 21. 2. 2024). Úřední záznam ze dne 29. 7. 2024 přitom hovoří o interní směrnici coby původu částky průměrného starobního důchodu, což by nasvědčovalo výpočtu ve vlastní režii žalované. Soud nicméně za současné procesní situace nemůže předjímat, jak důkladné vysvětlení je možno považovat za dostačující, avšak je zjevné, že napadené rozhodnutí žádné nenabízí.
17. Z výše uvedených důvodů soud na základě ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.
18. V novém řízení žalovaná na základě podaných námitek meritorně přezkoumá prvostupňové rozhodnutí. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaná vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázána.

19. Ke zrušení též prvostupňového rozhodnutí ze dne 11. 7. 2024 soud nepřistoupil. Napadené rozhodnutí se týkalo toliko přípustnosti podaných námitek, přezkum věcného nároku, jímž se zabývalo prvostupňové rozhodnutí, soud vůbec neprovedl.
20. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.; žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za dva úkony právní služby po 1 000 Kč, tedy celkem 2 000 Kč (§ 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024), tj. převzetí zastoupení a písemné podání ve věci samé, společně s náhradou hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 2 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky v daném znění). Zmocněný zástupce předložil osvědčení o registraci plátce daně z přidané hodnoty, pročež se k částce 2 600 Kč připočítává DPH ve výši 21 %, tj. 546 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tedy činí částku 3 146 Kč. Jelikož oba úkony právní služby byly učiněny v roce 2024, neuplatní se na ně novela advokátního tarifu účinná od 1. 1. 2025.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. února 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce